

# Opinia prawna

## Zawieranie umów przez Internet

---

Opracowano na zlecenie operatora serwisu Autenti.pl

Przedmiotem niniejszej opinii jest ocena możliwości zawierania umów przez Internet oraz ich skuteczności w świetle przepisów prawa krajowego i europejskiego.

**Kancelaria Prawna  
„Answer”**

ul. Jaskólcza 15a/6  
61-832, Poznań  
**T:** +48 61 8524583  
**E:** kancelaria@answer.com.pl

**Lipiec 2014**

## Spis treści

Rozdział 1. Ogólne zasady zawierania umów i ich skuteczność .....	3
1.1. Wprowadzenie .....	3
1.2. Formy zawierania umów .....	3
1.3. Zawieranie umów na odległość.....	4
1.3.1. Definicja.....	4
1.3.2. Tryb negocjacyjny zawarcia umowy.....	5
1.3.3. Tryb ofertowy zawarcia umowy.....	5
1.3.4. Podpis elektroniczny .....	7
1.3.4.1. Zwykły podpis elektroniczny .....	7
1.3.4.2. Podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.....	8
1.4. Skuteczność zawierania umów przez Internet.....	9
1.4.1. Rodzaje umów zawieranych przez Internet .....	9
1.4.1.1. Umowy, dla których ustawa nie przewiduje formy .....	10
1.4.1.2. Umowy, dla których ustawa przewiduje formę pisemną .....	10
1.4.1.3. Umowy, dla których ustawa przewiduje formę pisemną pod rygorem nieważności .....	11
1.4.1.4. Pozostałe umowy z zastrzeżeniem formy szczególnej.....	11
1.4.1.5. Umowa o pracę .....	11
Rozdział 2. Usługi świadczone za pośrednictwem platformy Autenti.....	12
2.1. Zawieranie umów przez użytkowników Autenti.....	12
2.2. Bezpieczeństwo zawierania umów przez użytkowników Autenti ...	12
2.2.1. Rejestracja, logowanie.....	13
2.2.2. Szyfrowanie.....	13
2.2.3. Ochrona danych osobowych.....	13
2.2.4. Weryfikacja użytkowników Autenti.....	13
2.2.5. Certyfikat dokumentu .....	14
Rozdział 3. Wnioski .....	14

## Rozdział 1. Ogólne zasady zawierania umów i ich skuteczność

### 1.1. Wprowadzenie

Celem niniejszej opinii prawnej jest udzielenie odpowiedzi na pytanie administratora platformy internetowej Autenti (zwanego dalej „Zleceniodawcą”), które brzmi:

*Czy możliwe jest zawieranie umów przez Internet oraz czy umowy w ten sposób zawarte są prawnie wiążące?*

Punktem wyjścia dla dokonania prawidłowej oceny powyższego zagadnienia jest analiza przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny, ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny oraz ustawy o prawach konsumenta, która wejdzie w życie w grudniu 2014 roku i zastąpi dotychczasową regulację: ustawę o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, a w dalszej kolejności innych ustaw, w tym również ustawa z dnia 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym. Nadto dla oceny możliwości zawierania umów i ich skuteczności istotne są także przepisy prawa europejskiego, w tym w szczególności Rozporządzenie Nr 593/2008/WE z dnia 17 czerwca 2008 roku w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 roku w sprawie praw konsumentów, a także Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 roku w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych. Uwagę należy również zwrócić na rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (eIDAS), które reguluje działanie elektronicznych podpisów, pieczęci i doręczeń. Rozporządzenie eIDAS będzie stosowane bezpośrednio w wewnętrznym porządku prawnym państw członkowskich Unii Europejskiej od dnia 1 lipca 2016 roku.

Niniejsza opinia została przygotowana na zlecenie Autenti sp. z o. o. i jest objęta prawami autorskimi. Jej rozpowszechnianie lub wykorzystywanie w całości lub części wymaga zgody autorów.

### 1.2. Formy zawierania umów

Internet jako podstawowy środek komunikacji stał się sposobem zawierania umów, o czym świadczy nowelizacja Kodeksu cywilnego z dnia 14 lutego 2003 roku, bezpośrednio związana z implementacją prawa europejskiego oraz dostosowaniem polskiego prawa do standardów zagranicznych. Zakupy w sklepie internetowym, pobieranie aplikacji, gier, programów, korzystanie z kursów internetowych, te oraz wiele innych czynności skutkuje zawarciem umowy. Zawarcie umowy przez Internet pod względem prawnym jest bezpieczniejsze od formy ustnej, a przy zastosowaniu kwalifikowanego podpisu elektronicznego może stanowić nawet formę pisemną zastrzeżoną pod rygorem nieważności.

Zgodnie z art. 353<sup>1</sup> Kodeksu cywilnego (dalej jako „K.c.”) jedną z najważniejszych reguł jest zasada swobody umów. Strony zawierające umowę mogą skonstruować ją wedle uznania, jednakże treść oraz cel nie może sprzeciwiać się właściwości danej umowy, ustawie oraz zasadom współżycia społecznego. Zasadę tą należy również odnieść do wyboru formy zawarcia umowy. **Strony umowy mogą zgodnie z zasadą swobody umów wybrać dowolną formę umowy, w tym również zawrzeć**

**umowę przez Internet.**<sup>1</sup> Należy jednak pamiętać, że niektóre przepisy dla skuteczności dokonania określonej czynności zastrzegają formę szczególną.

Co więcej, zgodnie z art. 60 K.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Natomiast w przypadku gdy oświadczenie to wyrażone zostanie w postaci elektronicznej uznaje się, że zostało złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, że osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 2 K.c.).

Co do zasady zatem podstawową formą zawierania umów jest forma ustna. Obok formy ustnej można wyróżnić również formę pisemną. K.c. wyszczególnia jeszcze inne formy zawierania umów (kwalifikowane), typu: umowa z podpisem notarialnie poświadczonym, umowa z datą pewną, czy też akt notarialny.

W świetle powyższego, zgodnie z przepisami prawa, zawarcie umowy może nastąpić w różnych formach, w tym również przy zastosowaniu Internetu, nie można bowiem zawarcia umowy kojarzyć tylko ze zwykłą formą pisemną.

### 1.3. Zawieranie umów na odległość

#### 1.3.1. Definicja

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (dalej jako „u.o.n.p.k.”), który jest odpowiednikiem przepisu art. 2 pkt 7 dyrektywy 2011/83 w sprawie praw konsumenta oraz art. 2 ust. 1 ustawy o prawach konsumenta, umowami zawieranymi na odległość są umowy zawierane z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, np. telefonu, poczty elektronicznej, innych środków komunikacji elektronicznej. W powyższym zakresie niewątpliwie mieszczą się umowy zawierane przez Internet, przy czym należy zaznaczyć, że wyżej przywołana ustawa ma zastosowanie jedynie do umów zawieranych z konsumentami. Ustawodawca ww. ustawie przyznał konsumentowi liczne prawa ochronne, w tym w szczególności w zakresie prawa odstąpienia od umowy w terminie 10 dni od zawarcia umowy lub wydania rzeczy bez podania przyczyny (art. 7 u.o.n.p.k.), nakładając przy tym na przedsiębiorcę liczne obowiązki np. w zakresie informowania konsumenta o prawie odstąpienia od umowy w chwili złożenia propozycji zawarcia umowy pod rygorem przedłużenia terminu do odstąpienia do 3 miesięcy (art. 9 ust. 1 i 3 u.o.n.p.k.). Zaznaczyć należy, że po wejściu w życie ustawy o prawach konsumenta, która zastąpi u.o.n.p.k., termin na odstąpienie od umowy będzie wynosił 14 dni. Użytkownik Autenti będący konsumentem mimo, że będzie podpisywał umowę za pośrednictwem portalu internetowego Autenti, będzie mógł korzystać z praw, jakie przyznaje mu u.o.n.p.k. Dodatkowo, zgodnie z art. 6 Rozporządzenia Nr 593/2008/WE w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (dalej jako „Rozporządzenie Rzym I”), wskazać należy, że w sytuacji gdy konsument będzie zawierał umowę z przedsiębiorcą z innego państwa za pośrednictwem portalu Autenti, to taka

---

<sup>1</sup> T. Wiśniewski, Kodeks cywilny. Komentarz. Księga trzecia. Zobowiązania., wyd. I., Warszawa 2013, Komentarz do art. 353<sup>1</sup> K.c.

umowa co do zasady podlega prawu państwa, gdzie konsument ma miejsce zwykłego pobytu.

Umowy na odległość mogą być zawierane również między przedsiębiorcami, jednakże w takiej sytuacji nie mają zastosowania szczególne przepisy ochronne. Od przedsiębiorcy jako podmiotu profesjonalnego ustawodawca wymaga należytej staranności.

### 1.3.2. Tryb negocjacyjny zawarcia umowy

Jedną z form zawierania umów jest tryb negocjacyjny. Dotyczy on sytuacji, gdy strony prowadzą rokowania w celu zawarcia oznaczonej umowy. **Komunikacja z wykorzystaniem Internetu stanowi jedną z form negocjacji i jest wygodnym narzędziem do ich prowadzenia.** Zgodnie z art. 72 K.c. umowa zostaje zawarta w trybie negocjacyjnym, gdy strony dojdą do porozumienia co do jej wszystkich postanowień, które były przedmiotem negocjacji. Ustawodawca pojęcie negocjacji, mających na celu zawarcie oznaczonej umowy, nakazuje rozumieć w znaczeniu potocznym, czyli jako niesformalizowane rokowania, które powinny obejmować co najmniej konieczne postanowienia umowy (essentialia negotii). Negocjacje mogą dotyczyć także wszystkich tych postanowień, które według stron wymagają uzgodnienia.<sup>2</sup>

Zaznaczyć należy, że negocjacje można rozpocząć na wiele sposobów. Najczęściej stosowanym jest zwrócenie się z określoną propozycją do osoby, z którą chce się zawrzeć określony stosunek prawny. Nic nie stoi na przeszkodzie by w toku negocjacji strony składały sobie oferty, które jeżeli zostaną przyjęte, będą obowiązywać strony umowy.

Przedmiotowy tryb zawarcia umowy znajduje zastosowanie w platformie Autenti. Użytkownicy, którzy chcą zawrzeć umowę negocjują jej postanowienia. Dopiero podpisanie umowy przez wszystkich negocjujących użytkowników kończy proces negocjacji, a umowa zostaje skutecznie zawarta. Nim to jednak nastąpi użytkownik, celem zawarcia umowy, wysyła ją do wybranych przez siebie użytkowników. Dopóki wszyscy użytkownicy, tj. strony umowy, nie zaakceptują jej treści i nie złożą podpisów (kliknięcie „Podpisz”), użytkownik wysyłający umowę ma możliwość jej wycofania i zakończenia negocjacji bez zawarcia umowy. Użytkownicy zatem sami określają konkretną chwilę zawarcia umowy.

Mając powyższe na uwadze, możliwe jest zawieranie umów przez Internet, a tryb negocjacyjny przewidziany przez ustawodawcę w art. 72 K.c. to potwierdza.

### 1.3.3. Tryb ofertowy zawarcia umowy

Tryb ofertowy zawierania umów ma obecnie duże znaczenie praktyczne. **Tryb ten wprost znajduje zastosowanie przy zawieraniu umów przez Internet i potwierdza możliwość zawierania umów właśnie w taki sposób.** Zgodnie z art. 66 K.c. oferta polega na wzajemnej wymianie oświadczeń woli stron oferenta i oblata, a dokładnie na propozycji zawarcia umowy (oferta) oraz na akceptacji tej propozycji (przyjęcie oferty).

Oferta winna określać istotne postanowienia umowne. Istotne postanowienia umowy to w przypadku umów nazwanych, określenie przynajmniej jej składników

---

<sup>2</sup> P. Nazaruk, Kodeks cywilny. Komentarz., wyd. I., Warszawa 2012, komentarz do art. 72 K.c.

istotnych, czyli essentialia negotii, które determinują typ danej czynności prawnej, np. przy umowie sprzedaży jest to określenie przedmiotu sprzedaży i ceny. W przypadku umów nienazwanych lub mieszanych, istotne postanowienia umowy to te, które stanowią konieczne i charakterystyczne elementy danego stosunku prawnego.<sup>3</sup>

Istotnym jest, że zgodnie z uzasadnieniem uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego (zasady prawnej) każde oświadczenie woli odpowiadające wymaganiom art. 66 § 1, tj. będące skierowaną do drugiej strony stanowczą propozycją zawarcia umowy, obejmujące minimalną jej treść, należy uznać za ofertę, bez względu na to, czy określenie „oferta” zostało użyte, czy też nie, i czy jest skierowane do konkretnej osoby, czy do nieokreślonego kręgu osób.<sup>4</sup>

Odnosząc się natomiast do § 2 art. 66 K.c., jeżeli oferent nie oznaczył w ofercie terminu, w ciągu którego oczekiwać będzie odpowiedzi, oferta złożona w obecności drugiej strony albo za pomocą środka bezpośredniego porozumiewania się na odległość (w tym też za pomocą Internetu) przestaje wiązać, gdy nie zostanie przyjęta niezwłocznie. Mając to na uwadze, chcąc zawrzeć umowę za pośrednictwem portalu internetowego Autenti, w przypadku nieoznaczenia przez oferenta terminu oczekiwania na przyjęcie oferty, jeżeli oblat nie przyjmie jej niezwłocznie, to wówczas oferta nie będzie wiązać i nie dojdzie do zawarcia umowy. Jednakże, jeżeli oświadczenie oblata o przyjęciu oferty przyszło z opóźnieniem, lecz z jego treści lub okoliczności wynika, że zostało wysłane w czasie właściwym, umowa dochodzi do skutku, chyba że oferent niezwłocznie zawiadomi oblata, iż wskutek opóźnienia poczytuje umowę za niezawartą.

Dodać należy także, że zapisy oferty można negocjować, nie ma obowiązku ich przyjęcia w stanie niezmienionym. Przyjęcie oferty dokonane z zastrzeżeniem zmiany lub uzupełnienia poczytuje się po prostu za nową ofertę i powyższe stosuje się odpowiednio.

Odnosząc się do sposobu funkcjonowania platformy internetowej Autenti, należy przyjąć, że tryb ofertowy zawarcia umowy ma miejsce wówczas, gdy użytkownik wysyłający umowę podpisze ją (kliknięcie „Podpisz”), a użytkownik będący adresatem przyjmie ofertę i podpisze umowę. Natomiast brak reakcji po stronie adresata uprawnia wysyłającego do rezygnacji ze złożonej oferty i wycofania umowy z platformy Autenti.

W tym miejscu również należy wskazać, że użytkownik składając oświadczenie woli za pomocą platformy Autenti, oświadczenie to będzie kierował do konkretnego adresata, co do zasady zatem będą mieć zastosowanie przepisy K.c. o ofercie, jednakże nie będzie miał zastosowania art. 66<sup>1</sup> K.c. Mimo, iż reguluje on instytucję oferty w postaci elektronicznej, to dotyczy informacji handlowych i ofert składanych w postaci elektronicznej na stronach internetowych www, skierowanych do nieograniczonego kręgu osób, na których przedsiębiorcy reklamują różnego rodzaju towary i usługi.<sup>5</sup>

---

<sup>3</sup> P. Nazaruk, Kodeks cywilny. Komentarz., wyd. I., Warszawa 2012, komentarz do art. 66 K.c.

<sup>4</sup> Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego – zasada prawna – z dnia 28 września 2008 roku, sygn. III CZP 33/90.

<sup>5</sup> S. Rudnicki, R. Trzaskowski, Kodeks cywilny. Komentarz. Księga pierwsza. Część ogólna., wyd. I., Warszawa 2014, komentarz do art. 66<sup>1</sup> K.c.

Powyżej przedstawione zagadnienia dotyczą umów zawieranych zarówno między konsumentami, jak i przedsiębiorcami, a także między konsumentem a przedsiębiorcą. Zaznaczyć jednak należy, że w stosunku między przedsiębiorcami ustawodawca przewidział również dodatkowe regulacje, między innymi w stosunkach między przedsiębiorcami oferta może być odwołana przed zawarciem umowy, jeżeli oświadczenie o odwołaniu zostało złożone drugiej stronie przed wysłaniem przez nią oświadczenia o przyjęciu oferty. Jednakże nie można odwołać oferty, jeżeli określony został termin przyjęcia.

W świetle powyższego, bez wątpienia możliwe jest zawieranie umów przez Internet, a tryb ofertowy przewidziany przez ustawodawcę w art. 66 i nast. K.c., także znajduje zastosowanie przy zawieraniu w ten sposób umów.

### **1.3.4. Podpis elektroniczny**

#### **1.3.4.1. Zwykły podpis elektroniczny**

Zgodnie z ustawą o podpisie elektronicznym (dalej jako: „u.p.e.”) przez podpis elektroniczny należy rozumieć dane w postaci elektronicznej, które wraz z innymi danymi, do których zostały dołączone lub z którymi są logicznie powiązane, służą do identyfikacji osoby składającej podpis.

Zwykłym podpisem elektronicznym są metody techniczne, procedury organizacyjne poświadczania pochodzenia i autentyczności dokumentów elektronicznych, w tym w szczególności elektroniczne oświadczenia woli. Można wymienić następujące zwykłe podpisy elektroniczne: numery kart kredytowych, kody PIN, elektroniczny obraz zeskanowanego podpisu własnoręcznego. Wskazane techniki autentyfikacji dokumentów mieszczą się w wyżej przytoczonej definicji przewidzianej przez ustawodawcę w art. 3 pkt 1 u.p.e.<sup>6</sup>

Odnosząc się do funkcjonowania platformy Autenti należy stwierdzić, że podpis elektroniczny generowany przez platformę Autenti spełnia warunki podpisu elektronicznego przewidziane przez ustawodawcę niezbędne dla ważności tych podpisów. Zgodnie bowiem z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 roku w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych i odpowiednio zgodnie z u.p.e. podpis elektroniczny, w szczególności winien spełniać następujące wymogi, które to również zostały zastosowane w portalu internetowym Autenti:

- 1) Podpis elektroniczny jest przyporządkowany wyłącznie podpisującemu,
- 2) Podpis elektroniczny umożliwia ustalenie tożsamości podpisującego,
- 3) Podpis elektroniczny jest powiązany z danymi, do których się odnosi,
- 4) Niepowtarzalne dane służą do składania podpisu, takie jak kody lub prywatne kody kryptograficzne,
- 5) Urządzenie służące do składania podpisów oznacza skonfigurowane oprogramowanie lub sprzęt,
- 6) Dane służące do weryfikacji podpisu oznaczają dane, takie jak kody lub publiczne klucze kryptograficzne, używane do celów weryfikacji podpisu elektronicznego,

---

<sup>6</sup> J. Jankowski, Elektroniczny obrót prawny, Warszawa 2008, s. 194.

- 7) Certyfikat oznacza zaświadczenie elektroniczne, za pomocą którego dane służące do weryfikacji podpisu są przyporządkowane osobie i potwierdzają tożsamość tej osoby.

W świetle powyższego platforma internetowa Autenti zapewnia użytkownikowi akceptację warunków umowy poprzez proces gwarantujący możliwość zapoznania się z treścią umowy i złożenia stosownego oświadczenia woli. Użytkownik najpierw zaznacza przycisk „Zatwierdź”, a następnie klika w przycisk „Podpisz”, co przybiera formę podpisu elektronicznego w świetle przepisów prawa. Dodać należy, że działania użytkowników Autenti są rejestrowane i przypisywane do danego użytkownika oraz konkretnej umowy. Dokumenty są szyfrowane, a po zaakceptowaniu danego dokumentu i złożeniu podpisu elektronicznego użytkownicy Autenti mogą uzyskać certyfikat dokumentu, który jest utrwalony na serwerze w postaci czytelnego pliku elektronicznego. Zawartość tego pliku można przenieść na papier lub skopiować na inny trwały nośnik. Certyfikat zawiera dane stron, według złożonych przez nie oświadczeń utrwalonych na platformie, w tym imię, nazwisko, PESEL, numer dowodu osobistego, adres zamieszkania, nazwę firmy, siedzibę i adres firmy, obraz podpisu, certyfikat zawiera również adresy IP.

#### 1.3.4.2. Podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu

Istotne znaczenie przy podpisie elektronicznym ma kwalifikowany certyfikat, który jest wydawany przez niezależną instytucję certyfikującą, wpisaną do rejestru podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne. Zgodnie z art. 5 ust. 2 u.p.e. „dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.” Ustawodawca wprowadzając ww. przepis zrównał pod względem faktycznym i prawnym dane w postaci elektronicznej z dokumentami podpisywanymi własnoręcznie. Podpis elektroniczny w swojej istocie zatem ma spełniać te same funkcje, co podpis własnoręczny, w tym w szczególności identyfikować składającego i zapewnić integralność treści dokumentów.<sup>7</sup>

Zważyć należy, że mimo, iż administrator platformy Autenti nie prowadzi działalności kwalifikowanego centrum certyfikacji, to podpis generowany przez platformę Autenti także prowadzi do zawierania umów skutecznie wiążących. Powyższe potwierdza przepis art. 8 u.p.e., a mianowicie „**nie można odmówić ważności i skuteczności podpisowi elektronicznemu tylko na tej podstawie, że istnieje w postaci elektronicznej lub dane służące do weryfikacji podpisu nie mają kwalifikowanego certyfikatu, lub nie został złożony za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisu elektronicznego.**” Podpis elektroniczny bez kwalifikowanego certyfikatu będzie zatem skuteczny w stosunkach między stronami zawierającymi umowę, w sytuacji gdy strony się tak umówią. Rozwiązanie to będzie skuteczne, gdy strony będą wyposażone w wystarczające środki technologiczne oraz gdy zadeklarują wzajemne respektowanie takiego elektronicznego podpisu, co czynią akceptując uprzednio Regulamin Autenti. Podpis elektroniczny bez weryfikacji kwalifikowanym certyfikatem nie powoduje nieważności danego podpisu, sprawia jedynie, że podpis

---

<sup>7</sup> J. Jacyszyn i in., Podpis elektroniczny. Komentarz do ustawy z dnia 18 września 2001r., wyd. I., Warszawa 2002, Komentarz do art. 5 ustawy.



taki nie jest równoważny pod względem skutków prawnych podpisowi własnoręcznemu<sup>8</sup>, a więc wyłącznie zastrzeżone ustawowo czynności wymagające formy pisemnej pod rygorem nieważności nie będą dla stron wiążące.

Jednakże, w przypadku gdy użytkownik Autenti posiada podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu, to może on podpisywać dokumenty i wówczas podpis ten jest traktowany jako własnoręczny.

#### **1.4. Skuteczność zawierania umów przez Internet**

Warunkiem skuteczności zawarcia umowy jest złożenie zgodnych oświadczeń woli. Natomiast jak już wyżej zostało wskazane oświadczeniem woli jest każde zachowanie człowieka, które jest dostatecznie jasne i zrozumiałe oraz które zmierza do określonego skutku (art. 60 K.c.). Umowa zatem zostanie skutecznie zawarta przez Internet, w tym również poprzez serwis internetowy Autenti, gdy strony umowy (użytkownicy Autenti) złożą zgodne oświadczenia woli.

Jeżeli chodzi o chwilę zawarcia umowy, to strony umowy, zgodnie z zasadą swobody umów, mogą wskazać wybrany przez siebie termin, od którego umowa będzie wywoływać skutki prawne. Umowa może też wywoływać skutki prawne od momentu uzgodnienia wszystkich jej postanowień i jej podpisania przez strony (tryb negocjacyjny). Natomiast odnośnie trybu ofertowego, zgodnie z art. 70 K.c., który ma wyłącznie charakter interpretacyjny, w razie wątpliwości umowę poczytuje się za zawartą w chwili otrzymania przez składającego ofertę oświadczenia o jej przyjęciu.<sup>9</sup> Chwila złożenia oświadczenia woli w postaci elektronicznej z kolei ustalana jest zgodnie z art. 61 § 2 K.c., czyli w momencie wprowadzenia oświadczenia do środka komunikacji elektronicznej, w taki sposób że oferent mógł zapoznać się z jego treścią, czyli z przyjęciem oferty.

Odnosząc powyższe do funkcjonowania Autenti, należy wskazać, że użytkownicy Autenti mogą negocjować treść umowy, porozumiewając się za pośrednictwem platformy Autenti. W sytuacji gdy użytkownicy klikną „Podpisz” akceptują treść umowy zawartej w składowych plikach elektronicznych, a gdy wszystkie strony umowy (użytkownicy Autenti) klikną „Podpisz”, dochodzi do zawarcia umowy. Niewątpliwie wówczas następuje złożenie zgodnych oświadczeń woli, które skutkują zawarciem umowy o treści zaakceptowanej przez użytkowników Autenti.

##### **1.4.1. Rodzaje umów zawieranych przez Internet**

W praktyce większość umów może być zawieranych przez Internet, w tym również za pomocą platformy Autenti. Umowę można bowiem zawrzeć w dowolnej formie, chyba że ustawa zastrzega dla danej umowy formę szczególną. Umowy można podzielić na cztery grupy:

1. umowy, dla których ustawa nie przewiduje formy;
2. umowy, dla których ustawa przewiduje formę pisemną;
3. umowy, dla których ustawa przewiduje formę pisemną pod rygorem nieważności;

---

<sup>8</sup> J. Jacyszyn i in., Podpis elektroniczny. Komentarz do ustawy z dnia 18 września 2001r., wyd. I., Warszawa 2002, Komentarz do art. 8 ustawy.

<sup>9</sup> P. Nazaruk, Kodeks cywilny. Komentarz., wyd. I., Warszawa 2012, komentarz do art. 66 K.c.

4. pozostałe umowy z zastrzeżeniem formy szczególnej.

Umowy mieszczące się w trzech pierwszych grupach mogą zostać zawarte w formie elektronicznej przy pomocy platformy Autenti.

#### 1.4.1.1. Umowy, dla których ustawa nie przewiduje formy

Do umów, dla których ustawa nie przewiduje formy, należą w szczególności następujące **umowy: sprzedaży; zamiany; o dzieło (bez przeniesienia autorskich praw majątkowych); najmu ruchomości; najmu nieruchomości lub pomieszczeń zawarta na czas nie dłuższy niż rok; dzierżawy; dzierżawy nieruchomości lub pomieszczeń zawarta na czas nie dłuższy niż rok; użyczenia; zlecenia; pożyczki do kwoty 500 zł; agencyjna bez klauzuli del credere (bez zapisu nakładającego na agenta odpowiedzialność za wykonanie zobowiązania przez klienta); komisu; przewozu; spedycji; przechowania; składu. Nadto do takich umów należą ugody, umowy współpracy.**

Zawarcie ww. umów oraz innych dla których ustawa nie przewiduje formy może nastąpić w formie elektronicznej, a zatem użytkownik Autenti może je zawrzeć za pomocą platformy Autenti.

#### 1.4.1.2. Umowy, dla których ustawa przewiduje formę pisemną

Umowami, dla których ustawa przewiduje formę pisemną, są w szczególności **umowy: dostawy; roboty budowlane, najmu i dzierżawy nieruchomości lub pomieszczeń zawarte na czas dłuższy niż rok; pożyczki na kwotę powyżej 500 zł; spółki cywilnej; renty.**

Wymienione umowy oraz inne, dla których ustawa przewiduje formę pisemną mogą zostać zawarte w formie elektronicznej. Forma pisemna umowy zawieranej przez Internet jest dochowana wówczas, gdy strony zastosują podpis elektroniczny, weryfikowany przy pomocy ważnego, kwalifikowanego certyfikatu. Jednakże umowa, która nie została zawarta przy zastosowaniu ww. podpisu elektronicznego jest ważna oraz skuteczna. Zgodnie bowiem z przepisem art. 74 § 1 K.c. „zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności.” Dowód ze świadków oraz dowód z przesłuchania stron jest natomiast dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą, jeżeli fakt dokonania czynności prawnej zostanie uprawdopodobniony za pomocą pisma oraz w stosunkach między przedsiębiorcami.

Dodać należy, że przy umowie najmu i dzierżawy nieruchomości lub pomieszczenia na czas dłuższy niż rok, w przypadku niezachowania formy pisemnej, umowę poczytuje się za zawartą na czas nieoznaczony.

W świetle powyższego, w sytuacji gdy ustawa przewiduje formę pisemną, to jak najbardziej można zawrzeć ją w formie elektronicznej, w tym również za pośrednictwem platformy internetowej Autenti. Mimo nieposiadania, podpisu elektronicznego weryfikowanego kwalifikowanym certyfikatem, umowa taka również będzie skuteczna. W takim przypadku w razie sporu treść umowy zawartej w formie elektronicznej może stanowić dowód przed sądem.

#### 1.4.1.3. Umowy, dla których ustawa przewiduje formę pisemną pod rygorem nieważności

Do umów, dla których ustawa przewiduje formę pisemną pod rygorem nieważności należy między innymi **umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych, umowa leasingu, umowa o przejęcie długu**. Nadto **zgoda wierzyciela na przejęcie długu oraz oświadczenie poręczyciela w umowie poręczenia** winny być złożone w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Umowy, dla których ustawa przewiduje formę pisemną pod rygorem nieważności mogą zostać zawarte w formie elektronicznej, jednakże wówczas konieczne jest zastosowanie podpisu elektronicznego weryfikowanego przy pomocy ważnego, kwalifikowanego certyfikatu. Zastosowanie bowiem takiego podpisu jest równoważne ze złożeniem podpisu własnoręcznego. Użytkownicy Autenti posiadający ww. podpis elektroniczny mogą zawrzeć umowę, dla której ustawa przewiduje formę pisemną pod rygorem nieważności.

Zgodnie z art. 74 § 1 K.c. jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną pod rygorem nieważności, czynność dokonana bez zachowania zastrzeżonej formy jest nieważna. Umowa jest nieważna z mocy prawa, tak jakby do niej nie doszło, nie wywołuje żadnych skutków prawnych.

#### 1.4.1.4. Pozostałe umowy z zastrzeżeniem formy szczególnej

Pozostałe umowy, dla których ustawodawca przewidział inne formy szczególne, nie mogą zostać zawarte w formie elektronicznej. Do takich form należą w szczególności umowa z datą pewną, umowa z podpisami notarialnie poświadczonymi, akt notarialny. **Zbycie, wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub ustanowienia na nim użytkownika winno być dokonane w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Umowa zobowiązująca do przeniesienia własności nieruchomości, jak i umowa przenosząca własność nieruchomości powinny być zawarte w formie aktu notarialnego. Oświadczenie darczyńcy w umowie darowizny wymaga formy aktu notarialnego. Umowa dożywocia winna zostać zawarta w akcie notarialnym.**

Niezachowanie szczególnej formy umowy powoduje jej nieważność. Powyższe umowy nie mogą zostać zawarte w formie elektronicznej, a zatem nie można ich zawrzeć przy zastosowaniu platformy Autenti.

#### 1.4.1.5. Umowa o pracę

Kwestię formy zawierania umów o pracę reguluje art. 29 Kodeksu pracy (K.p.). Zgodnie z § 2 tego przepisu umowę o pracę zawiera się na piśmie. Jeżeli natomiast umowa o pracę nie została zawarta z zachowaniem formy pisemnej, pracodawca powinien, najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy przez pracownika, potwierdzić pracownikowi na piśmie ustalenia co do stron umowy, rodzaju umowy oraz jej warunków.

Przepisy Kodeksu pracy nie określają konsekwencji niezachowania formy pisemnej oraz możliwości jej zawarcia przez Internet. Stąd też zastosowanie winien znaleźć art. 300 K.p., a mianowicie „w sprawach nie unormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy”. Kwestię formy umowy o pracę należy zatem odnieść do art. 72 K.c., czyli trybu negocjacyjnego zawarcia umowy. Umowa

o pracę zostaje zawarta, gdy strony prowadzące pertraktacje na temat warunków przyszłej umowy o pracę dojdą do porozumienia co do wszystkich warunków stanowiących przedmiot ich pertraktacji. Przepisy Kodeksu pracy nie uzależniają zatem ważności umowy o pracę od zachowania formy pisemnej.<sup>10</sup>

Natomiast uwagę należy zwrócić, na przepis art. 29 zd. 2 K.p., a mianowicie pracodawca powinien, najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy przez pracownika, potwierdzić pracownikowi na piśmie ustalenia co do stron umowy, rodzaju umowy oraz jej warunków. W sytuacji, gdy pracodawca nie wywiąże się z tego obowiązku i mimo, iż umowa o pracę będzie ważna, to na podstawie art. 281 K.p. może on zostać obciążony grzywną. Pracodawca zwolni się z odpowiedzialności, jeżeli potwierdzi pracownikowi postanowienia umowy o pracę wykorzystując przy tym podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

W świetle powyższego, umowę o pracę można zawrzeć w trybie negocjacji, a więc przy zastosowaniu platformy Autenti. W takim przypadku umowa będzie prawnie wiążąca, jednakże wówczas pracodawca jest zobowiązany potwierdzić pracownikowi na piśmie ustalenia umowy o pracę, tj. np. przy użyciu podpisu elektronicznego weryfikowanego przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu. Potwierdzenie tego w imieniu pracodawcy może dokonać także osoba umocowana.

W przypadku, gdy uzgodnienia w zakresie warunków umowy o pracę zostaną podpisane na platformie Autenti tylko po stronie pracodawcy przy użyciu podpisu weryfikowanego kwalifikowanym certyfikatem, a po stronie pracownika bez takiego podpisu, uregulowania będą prawnie wiążące i winny wypełnić obowiązek pracodawcy potwierdzenia pracownikowi na piśmie ustalenia co do stron umowy, rodzaju umowy oraz jej warunków.

## **Rozdział 2. Usługi świadczone za pośrednictwem platformy Autenti**

### **2.1. Zawieranie umów przez użytkowników Autenti**

Administrator serwisu Autenti świadczy usługi drogą elektroniczną. Po zarejestrowaniu się w serwisie Autenti możliwe jest zawieranie umów na odległość, przez Internet. Użytkownicy Autenti za pośrednictwem platformy mogą negocjować treść umowy. Po negocjacjach natomiast zatwierdzają treść zawartą w plikach elektronicznych i klikają „Podpisz”. Kliknięcie „Podpisz” w sensie prawnym oznacza tyle co ostateczne zaakceptowanie treści umowy. Z kolei w momencie, gdy wszystkie strony umowy (użytkownicy Autenti) klikną „Podpisz” dochodzi do zawarcia umowy o treści zaakceptowanej przez użytkowników.

### **2.2. Bezpieczeństwo zawierania umów przez użytkowników Autenti**

Platforma internetowa Autenti nie tylko umożliwia zawieranie umów, ale zawarcie umowy za jej pośrednictwem gwarantuje użytkownikowi bezpieczeństwo, również pod względem prawnym. Dowód z dokonanych na platformie czynności faktycznych i prawnych jest utrwalony w postaci certyfikatu.

---

<sup>10</sup> J. Iwulski, W. Sanetra, Kodeks pracy. Komentarz, wyd. III, Warszawa 2013, Komentarz do art. 29.

### 2.2.1. Rejestracja, logowanie

Zawieranie umów za pośrednictwem platformy Autenti jest możliwe dopiero po dokonaniu rejestracji. Osoba, która jej dokona staje się użytkownikiem Autenti. Rejestracja wymaga zaakceptowania treści regulaminu Autenti oraz wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celu świadczenia usług opisanych w regulaminie Autenti i na warunkach określonych Polityką Ochrony Prywatności.

Platforma Autenti umożliwia również rejestrację określonym kontem serwisu powiązanego np. Google, Microsoft, Facebook.

Mając powyższe na uwadze, zawieranie umowy przy pomocy platformy Autenti następuje między konkretnymi osobami fizycznymi lub prawnymi, będącymi użytkownikami Autenti. Kliknięcie „Podpisz” jest przyporządkowane wyłącznie konkretnemu użytkownikowi i powiązane z danymi, do których się odnosi. Nadto kliknięcie „Podpisz” może umożliwić ustalenie tożsamości użytkownika zawierającego umowę. Stwierdzić zatem należy, że kliknięcie „Podpisz” posiada najważniejsze wymogi podpisu elektronicznego zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 roku w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych i odpowiednio zgodnie z ustawą o podpisie elektronicznym.

### 2.2.2. Szyfrowanie

Umowy zawierane za pomocą platformy Autenti są szyfrowane i w takiej formie przechodzi się je na serwerze, co zapewnia użytkownikowi Autenti poufność transmisji danych przesyłanych przez platformę Autenti. Dodać należy, że jest stosowana transmisja szyfrowana potwierdzona certyfikatem SSL. Użytkownik Autenti może zatem zawierać umowy, które obejmują informacje poufne oraz stanowiące tajemnicę jego przedsiębiorstwa.

### 2.2.3. Ochrona danych osobowych

Podstawą przetwarzania danych osobowych użytkowników Autenti jest co zasady ich zgoda, a dane użytkowników mogą być przekazywane innym użytkownikom, w przypadku gdy jest to niezbędne do celów realizowania komunikacji, korzystania z usług administratora serwisu Autenti, w tym w szczególności właśnie zawarcia umowy poprzez narzędzia udostępnione w ramach Autenti.

Każdy użytkownik, którego dane osobowe są przetwarzane przez administratora platformy Autenti ma prawo wglądu do swoich danych, ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, czasowego lub stałego wstrzymania ich przetwarzania lub żądania ich usunięcia. Użytkownik jest zobowiązany do wskazywania danych pełnych, aktualnych i prawdziwych.

Ochrona danych osobowych zapewnia użytkownikowi Autenti bezpieczeństwo zawierania umów.

### 2.2.4. Weryfikacja użytkowników Autenti

W ramach platformy Autenti, użytkownicy otrzymują status odpowiadający sposobowi w jaki dokonano weryfikacji ich danych osobowych. Na podstawie uzyskanego statusu podmioty będące kontrahentami użytkownika wazą wiarygodność użytkownika, każdy użytkownik może zweryfikować swojego

kontrahenta na własne potrzeby. Platforma Autenti umożliwia następujące rodzaje weryfikacji użytkowników:

- 1) weryfikacja e-mailem tj. potwierdzenie faktycznego dostępu do adresu e-mail;
- 2) weryfikacja podpisem elektronicznym weryfikowanym kwalifikowanym certyfikatem;
- 3) weryfikacja poprzez logowanie określonym kontem serwisu powiązanego (np. Google, Microsoft, Facebook);
- 4) weryfikacja dostępu do podanego numeru telefonu.

Zweryfikowanie przez użytkownika kontrahenta, z którym zamierza się zawrzeć umowę, gwarantuje również bezpieczeństwo przyszłej umowy.

### 2.2.5. Certyfikat dokumentu

Po zawarciu umowy użytkownicy Autenti otrzymują certyfikat dokumentu, który można wydrukować. Certyfikat ten zawiera dane stron umowy według złożonych przez nie oświadczeń, w tym np. imię, nazwisko, PESEL, nr dowodu tożsamości, adres zamieszkania, nazwę firmy, siedzibę i adres firmy, adresy IP. Podkreślić należy, że platforma Autenti umożliwia użytkownikom złożenie wzoru podpisu (obraz podpisu), który po zawarciu umowy będzie także widoczny na certyfikacie dokumentu. Certyfikat dokumentu oznacza zatem zaświadczenie elektroniczne, za pomocą którego dane służące do weryfikacji podpisu są przyporządkowane osobie i potwierdzają tożsamość tej osoby.

Wobec powyższego, kliknięcie „Podpisz” w świetle przepisów prawa przybiera formę podpisu elektronicznego, tym bardziej, że podpis elektroniczny bez kwalifikowanego certyfikatu wydanego przez niezależną instytucję certyfikującą, wpisaną do rejestru podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne będzie skuteczny w stosunkach między stronami zawierającymi umowę, w sytuacji gdy strony zadeklarują wzajemne respektowanie takiego elektronicznego podpisu w chwili zaakceptowania Regulaminu Autenti.

## Rozdział 3. Wnioski

Za pomocą platformy Autenti możliwe jest skuteczne zawieranie umów. Do zawarcia umowy dochodzi w chwili złożenia zgodnych oświadczeń woli. Natomiast oświadczenie woli może być wyrażone przez każde zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia wolę, w tym również przez ujawnienie woli w postaci elektronicznej i kliknięcie „Podpisz”.

Użytkownik Autenti może przy zastosowaniu platformy Autenti zawrzeć większość umów. Może bowiem zawrzeć umowy, dla których ustawa nie przewiduje żadnej formy, takie jak umowa zlecenia, o dzieło, współpracy, sprzedaży ruchomości, zamiany, najmu i dzierżawy na okres do roku i inne. Może również zawrzeć umowy, dla których ustawa przewiduje formę pisemną, między innymi umowę pożyczki powyżej 500 zł, dostawy, najmu i dzierżawy nieruchomości na okres powyżej roku. Natomiast zawarcie umów, dla których ustawa przewiduje formę pisemną pod rygorem nieważności jest możliwe, jeżeli użytkownik Autenti dysponuje podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu. Są to takie umowy jak: umowa leasingu, przyjęcia długu, czy również oświadczenie poręczyciela w umowie poręczenia. Jeżeli natomiast ustawa przewiduje inną formę

szczególną dla danej umowy (np. akt notarialny), to wówczas użytkownik Autenti nie może zawrzeć tej umowy przy pomocy platformy Autenti (np. oświadczenie darczyńcy w umowie darowizn; umowy zobowiązujące do przeniesienia własności nieruchomości, jaki i przenoszące własność; umowy sprzedaży, wdzierżawienia przedsiębiorstwa).

Mając powyższe na uwadze, za pomocą platformy Autenti możliwe jest bezpieczne i w pełni skuteczne zawieranie większości umów funkcjonujących w obrocie gospodarczym.

*Piotr Ostafi*

*/adwokat/*

Nazwa dokumentu: **Opinia z Kancelarii Prawnej "Answer" Ostafi i Partnerzy**  
Status: **Podpisany i opieczetowany**Załączniki: **1**  
Łączna liczba stron: **15**  
Data zakończenia: **27 kwiecień 2015**

## PODPISUJĄCY

## Konto prywatne

Piotr Ostafi



## Piotr Ostafi

w imieniu własnym  
ostafi@answer.com.plData podpisu  
2015-04-27  
IP: 46.204.2.139

## AUTENTI SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

UL. ŚWIĘTY MARCIN 29 lok.8, 61-806 POZNAŃ, Numer NIP: 7831693251

AUTENTI®



## Tomasz Plata

CMO  
tomasz.plata@autenti.comData podpisu  
2015-04-27  
IP: 89.67.130.238

## PLIKI PODPISANE

Nazwa pliku	Rozmiar	Liczba stron	Suma kontrolna
Opinia nt. zawierania umów przez Internet [03.10.14.].pdf	600 711 B (0,57 MB)	15	af3a655d0410abb78240a686e5438689

## PRZEBIEG OBIEGU DOKUMENTÓW

Znacznik czasu	Wykonana aktywność	Adres IP	Email	Użytkownik
2015-04-27 17:35	Wystartowano dokument	46.204.2.139	ostafi@answer.com.pl	Piotr Ostafi (Konto prywatne)
2015-04-27 17:36	Złożono podpis	46.204.2.139	ostafi@answer.com.pl	Piotr Ostafi (Konto prywatne)
2015-04-27 22:13	Złożono podpis	89.67.130.238	tomasz.plata@autenti.com	Tomasz Plata (AUTENTI SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ)
2015-04-27 22:13	Ukończono podpisywanie	Akcja systemowa		

Niniejszy dokument cyfrowy stanowi poświadczenie złożenia podpisów elektronicznych - nie wymaga podpisu fizycznego ani stempla.  
Podpisano elektronicznie. Sprawdź autentyczność na [www.autenti.eu](http://www.autenti.eu) - nr autoryzacji: JRHX-FCOK-BNQ0-FZW9-0EU5-XHPX

